

Oponentský posudek
Diplomová práce
Bc. Lenka Nováčková
Rozvoj empatie jako cíl výchovy a vzdělávání

Formální stránka

Text práce obsahuje 78 stran textu. Rozsahem tedy odpovídá požadavkům TF JU. Autorka se odvolává na 39 odborných publikací, z toho na jeden anglický a jeden německý. Sedm zdrojů čerpala z internetu. Citace v textu se jeví jako korektní, odpovídají také mezinárodním citačním normám.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, v jejich rámci dále do podkapitol druhého a třetího řádu. Členění do podkapitol odpovídá logice výkladu i rozsahu textu. Otázku mám pouze k oddělení 1. a 5. – 6. kapitoly, v nichž se autorka zabývá jevem empatie, ale vkládá mezi ně pojednání o výchově ve volném čase a o vzdělávacích cílech.

Stylistická stránka

Po gramatické stránce se dopouští autorka občasných chyb v užití čárky v souvětí (např. s.12, 26, 36 apod.). Špatně také vyznačuje v textu základní číslovky (odděluje je zásadně tečkou). Tiskové chyby se vyskytují pouze sporadicky (např. s. 13: „...emoce mají téměř identický výrazy...“ nebo s. 46, kde se nachází v prvním řádku nedokončená věta, zřejmě rozvíjející obsah věty předcházející, s. 54: „...pro dítě, které nechodily do MŠ...“, s. 60: „...pravidla jsou chápány...“).

Pro stylistickou stránku jsou charakteristické některé lehké neobratnosti při otevírání tématu (začátek kap. 2.7): „Ráda bych uvedla přehled a stručnou charakteristiku metod a přístupů výchovy ve volném čase.“ Nebo na s. 56: Schulze „píše myšlenku...“ Místy je styl autorky velmi špatně srozumitelný. Jsou to zejména pasáže, v nichž parafrázuje informace Standforské encyklopedie (s.60 - 61).

Celkově je z textu patrná snaha autorky držet se odborného způsobu vyjadřování. Místy je však příliš křečovitá, když formuluje věty, které zní sice velmi odborně, ale dávají mizivou informaci. Např. věta „Otevřenost je znak, který se v konkrétních podmínkách dynamicky rozvíjí.“

Obsahová stránka

Vzhledem k obsahu práce mám několik dotazů. Především z názvu práce plyne obecné zaměření na vzdělávání a výchovu, ve skutečnosti se zaměřuje systematicky na výchovu a vzdělávání ve volném čase. Jestliže se autorka rozhodla věnovat pozornost souvislosti rozvoje emocí s klíčovými kompetencemi v pedagogické práci předškolního a školního vzdělávacího systému, proč je nevztáhla i ke klíčovým kompetencím ve volném čase, když už jeho reflexi do práce zařadila? Na s. 23 autorka konstatuje, že všichni autoři vidí výchovu jako „záměrné působení na osobnost jedince...“ Domnívám se, že někteří autoři takto výchovu nevidí a dokonce toto pojetí výchovy kritizují. Autorka může v diskusi obhájit svoje stanovisko. Na s. 54 vysvětluje autorka „arteficialismus“ – znak myšlení předškolního dítěte - jako „vymělkovanost“. Mýlí se. Prosím, aby při obhajobě uvedla správné vysvětlení tohoto pojmu. V kap. 5.6 se autorka zmiňuje o morální filosofii. Měla na mysli obor filosofická etika?

Nikoliv k úrovni práce, ale k obsahu myšlenek, které prezentuje, směřuji otázku k diskusi při obhajobě. Nepletou si autoři, kteří dávají první známky empatie do vztahu s ranými fázemi vývoje dítěte, tuto schopnost se sugestibilitou? Podobně se totiž chovají lidé v davu: reprodukují emoce, které přicházejí od řečníka, přesto jejich myšlení nenazveme empatické, často vede k velmi násilným projevům. V této souvislosti považuji za nedostatek, že se

zmiňovaní autoři málo vyrovnávají s významy slov sugestibilita, emocionální nákaza, vcítění, soucit a lítost a často je zaměňují.

Závěr

Přes uvedené nedostatky autorka svou prací přesvědčila, že se umí zorientovat v odborném tématu ve vztahu k momentálnímu stavu výzkumu a vyvodit důsledky pro aktuální oblast života.

Navrhovaná známka (vzhledem k úrovni obhajoby):

výborně – velmi dobře


doc. PhDr. Ludmila Muchová, PhD.